

JIŘÍ KALEMBA,
KAREL KUBEŠKA

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

MEDAILE NA CHVÍLI

(NEJEN) TOKIJSKÝ PŘÍBĚH
ADAMA ONDRY
A SPORTOVNÍHO LEZENÍ

MEDAILE NA CHVÍLI

JIŘÍ KALEMBA,
KAREL KUBEŠKA

MEDAILE NA CHVÍLI

(NEJEN) TOKIJSKÝ PŘÍBĚH

ADAMA ONDRY

A SPORTOVNÍHO LEZENÍ

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Fotografie na obálce: LOH Tokio 2020, sportovní lezení,
lezení na obtížnost, finále (foto Václav Pancer)

© Jiří Kalemba, Karel Kubeška, 2022

Photos © archiv Tomáše Mrázka, Lukáš Bíba,

Český olympijský výbor, Petr Chodura, Petr Jandík, Václav Pancer,
Barbora Reichová, Jan Virt, Vojtěch Vlk, Libor Vočadlo, 2022

Cover art © Lukáš Tuma, 2022

Czech edition © Nakladatelství EPOCHA, Praha 2022

ISBN 978-80-278-0096-4 (print)

ISBN 978-80-278-1247-9 (ePub)

ISBN 978-80-278-1248-6 (mobi)

ISBN 978-80-278-1249-3 (pdf)

OBSAH

Úvod autorů	7
Introdukce	15
Adamova nesnadná cesta do Tokia	18
Jan Bloudek	23
Odklad olympiády o rok	34
Alexandra Gendová	41
Jsme v Tokiu	50
Petr Klofáč	52
Adam a Jiří	59
Gabriela Vrablíková	67
I adam už je v Tokiu	75
Jiří Kalemba	79
Kvalifikace	87
Jan Šolc	91
Finále	98
Martin Doktor	106
Moment, kdy měl Adam na chvíli medaili	109
Martin Stráník	116
Olympijské dozvuky	121
Eliška Adamovská	125
Epilog	132
O autorech	134

ÚVOD AUTORŮ

Karel Kubeška

Je to milá tradice. Nepravidelná setkání, tak šestkrát do roka, vždy na snídani, systémem jeden vybírá místo, druhý platí společnou útratu a příště naopak. Zrození tradice nastalo krátce po zimní olympiádě v Soči, kde jsme si já a Jirka Kalemba tak nějak padli do oka i do noty. Spojil nás curling a mnohahodinové směny při komentování olympijského turnaje. On jako profesionální komentátor a já jako expert. Máme si toho hodně co říct, navzdory tomu, že jsme rozdílné generace. Oba ale milujeme sport ve všech jeho podobách. Proto ten nápad občas se sejít a probrat vše aktuální ze sportu, ale i obecně ze života. Asi jsme si oba mysleli, že nám to po čase zevšední, témata vymizí a zůstane jen u občasného telefonátu. Ale delší pauzu jsme si dali jen při covidových restrikcích a pak se hned vrátili do zajetých kolejí. Jirka má široký záběr, komentuje basketbal, házenou, americký fotbal, curling i sportovní lezení. Já jsem curlingový šílenec, ale dost sleduji i tenis, fotbal, snooker a rugby. Tak si průběžně sdělujeme dojmy z vlastních aktivit, dělíme se o názory na sportovní politiku i na politiku jako takovou a přitom konzumujeme míchaná vejíčka, sendviče, dorty a nejrůznější druhy kávy.

Druhá polovina roku 2021 byla pro sportovně založenou veřejnost ve znamení odložených olympijských her v Tokiu. Ty se měly, podle původních plánů, konat v létě roku 2020, ale celosvětová zdravotní situace nedovolila organizovat podnik, na kterém by se sešly statisíce lidí. Do poslední chvíle, rok po odloženém termínu, se čekalo, jestli nedojde k úplnému zrušení, nebo případně k dalšímu posunu v plánovaném čase konání, ale Japonci se nakonec, přes značná rizika, odhodlali k realizaci. Pořád platilo hodně omezení kvůli pandemii, zákaz diváků na sportovištích a přísná opatření pro účastníky, organizátory a štáby, ale bylo jasné, že sport si svoje místo a prostor dokáže uhájít. Televizní přenosy byly jediným prostředníkem mezi děním v halách, na hřištích, stadionech, sektorech a drahách a natěšenými fanoušky jednotlivých sportovních disciplín. Televize hraje v takovýchto momentech nezastupitelnou roli. Divák, který sleduje vrcholné sportovní výkony prostřednictvím televizní obrazovky, monitoru nebo displeje mobilního zařízení, je už v dnešní době zvyklý na dokonalý servis v podobě opakovaných, zpomalených, detailních, či z jiných úhlů pořizovaných záběrů. Stejně tak hltá statistické údaje, které podrobně mapují schopnosti hráčů, sportovců, atletů či kolektivů, analýzy, historická data, nejrůznější srovnání výkonnostních limitů až po osobní data účastníků a trenérů. Kvalitní a zasvěcený komentář je organickou součástí informačního servisu, který Česká televize svým divákům nabízí. Jirka byl v době olympiády přímo v dějišti a já byl po jeho návratu zpět do Čech hodně zvědavý na jeho pocity a zážitky z Japonska.

Někdy v říjnu 2021 jsem seděl v kavárně Flat Café v pražských Vršovicích a čekal na Jirku, který avizoval, že bude mít malé zpoždění. Měl jsem pár minut na zamyšlení poté, co jsem procházkou došel do místa, které jsem tentokrát vybíral já. Trochu sobecky nedaleko svého bydliště. Nemusel jsem jet autem. Vydat se pěšky

Vršovici znamená mít oči neustále přilepené k chodníku kvůli mnoha nerovnostem v dlažbě a také kvůli překvapením psího původu, která někteří majitelé čtyřnohých přátel záměrně nastražují na nepozorné chodce. Přesto mě tato čtvrt baví a mám k ní vztah. Vršovice mám rád i proto, že tu postupně vyrostlo mnoho útulných kaváren a restaurací. A v jedné z nich jsem teď zadumaně seděl. Trochu mě trápily vlekoucí se záležitosti kolem výstavby Areálu ledových sportů. Tento sportovní komplex je již osm let ve výstavbě. Přestože má sloužit především dětem, školní mládeži a veřejnosti, není snadné v rámci české politické scény najít konsenzus, zastání a podporu stavbu rychle dokončit a uvést do života. Já připravuji provozní schéma a je to pro mě složité a frustrující zejména proto, že narážím na nezájem a neochotu. Nikoli u samotných sportovců, trenérů, dětí a jejich rodičů, ale u politiků. Dokonce mám lepší zkušenost s úředníky. Občas své splíny na Jirku vychrlím, ale snažím se stesky nepřehánět. Kdo má rád ufnukánky a uplakánky? Mezitím už Jirka vstupuje s omluvným úsměvem do kavárny a usedá naproti mně ke stolku, od kterého je širokým oknem vidět na hlavní ulici.

Já mám na podšálku latté a vidím, jak mi servírka nese smažená vejce s rukolou. Po obligátní otázce „Jak se máš?“ se Jirka rozpoovídá a já rychle chápu, že se úplně dobře nemá. Jeho smíšené pocity vycházejí z komentování olympijských přenosů sportovního lezení a některých následných vyjádření na sociálních sítích. Sportovní lezení bylo v roce 2016 přidáno na program následující letní olympiády a premiéru si odbylo právě v Tokiu. To by samo o sobě nijak zvlášť nezahýbalo se sportovní historií, ale díky lezci Adamu Ondrovi, jeho světovému věhlasu a hlavně účasti na olympijském zápoleení se ze sportovního lezení stala v mnoha pádech skloňovaná naděje na českou olympijskou medaili. A z přenosu, který by jinak stál

možná na okraji zájmu, se náhle stala událost první velikosti. Z profesionálních sportovních komentátorů ČT dostal důvěru Jiří Kalemba, aby diváky provedl nástrahami této relativně nové podívané. Což znamenalo velkou výzvu a nové otevřené obzory. To ale Jirka netušil, že ho čekají horké chvílky, a že dokonce bude přemýšlet o tom, zda nemá změnit zaměstnání. Znáám Jirku dobře a opravdu málokdy jsem ho viděl v depresi, ale tentokrát bylo zřejmé, že je to vážné.

Nejdříve trochu emocí, pak pár naznačených, ale nevyslovených vulgarit, a po nich už Jirkovo víceméně souvislé vyprávění, co se vlastně přihodilo.

Jiří Kalemba

Upřímně řečeno, už si nepamatuji, co jsem si tehdy při našem letním setkání objednával, ale vím jistě, že vnitřně jsem byl pořád tak trochu pocuchaný z turbulentních zážitků tokijské olympiády. Karla znám už od Her v Turíně 2006. Tehdy jsem mu jako začínající jedenadvacetiletý elév připravoval do vysílání výseky ze zápasů curlingového turnaje. Náš vztah se opravdu prohloubil během olympijského záprahu v rámci přenosů z Vancouveru 2010 a pak hlavně čtyři roky nato v Soči, kde jsme společně za 12 dní odkomentovali 30 curlingových utkání. Právě protože se známe už tak dlouho, vím, že se mu při našich sedánkách můžu svěřit s čímkoliv, co mám tou dobou na srdci. A já toho měl na srdci fakt hodně.

Mísilo se ve mně nadšení z první odkomentované olympijské medaile, o kterou se fantastickým způsobem zasloužil šermíř Alexander Choupenitch. Zároveň jsem mohl doprovodit historické vystoupení českých basketbalistů proti americkému „Dream Teamu“ nebo spektakulární finále házenkářského turnaje Francie–

Dánsko. Ale jako první jsem na Karla potřeboval vychrlit dojmy (tou dobou stále velmi smíšené) z finále kombinace sportovního lezení.

Jsem na sebe v rámci pracovního výkonu poměrně dost přísný a nerad chybuji. Proto si asi dokážete představit, jak se s takovýmto nastavením vstřebává skutečnost, že jste v přímém přenosu národu oznámili zisk olympijské medaile, který se nakonec nekonal. Potřeboval jsem Karlovi sdělit pocit, který jsem za nějakých 16 let, co se komentování přímých přenosů věnuji, nikdy nezažil. Pocit, kdy se vám zatočí hlava, cítíte po pěti hodinách v tropickém dusnu fyzickou slabost, do toho emoce ovládnou vaše racionální myšlení a zapomenete k tomu všemu malou násobilku. Není to moc chutný koktejl vám povím. Přání se totiž v tu inkriminovanou chvíli stalo otcem mé myšlenky. Tak moc jsem Adamovi tu medaili lidsky přál, že jsem si nepřipustil trvání základní podmínky pro její zisk. Adam musí obtížnost vyhrát. To mi zpětně došlo tak nějak v polovině cesty Jakoba Schuberta, ale popravdě řečeno ji mám dodnes tak trochu v mentální mlze. Moje osobní zklamání z té chyby bylo tak intenzivní, že jsem chvíli uvažoval, že toho nechám. Že to byl můj poslední přenos a že na to asi nemám. To mi probíhalo hlavou několik minut po závodě u stolu v novinářském centru městského parku Aomi. Pár prvních negativních mailů či komentářů na sociálních sítích tomu rozpoložení nepomohly. „Fajn. Tak já půjdu prostě někam za kasu a kašlu na všechno.“ Po chvilce přemítání mi ale dojde smutná realita. „Jak chci asi dělat za kasou, když neumím ani počítat?“ Byl jsem v koncích.

Z toho všeho jsem se potřeboval Karlovi vyzpovídat. Jak se můžou týdny příprav pro komentování olympijské premiéry nového sportu polít benzínem a zapálit v jediné vteřině. Jak s člověkem v takové chvíli zacloumají hejty, i když si stokrát říká, že nebude ko-

mentáře na sítích číst. Jak musí být člověk pokorný, i když si myslí, že danou profesi a její nástrahy zná, protože může přijít nečekaně přísná lekce. Karel tohle všechno čekal a s porozuměním mi naslouchal. Překvapilo mě však jeho závěrečné hodnocení. „Já si myslím, že to byla neskutečná reklama na ten sport a ty jsi k ní nechtěnou chybou výrazně přispěl. Všichni si totiž budou už navždycky pamatovat silný emoce, který to doprovázely.“

„Nicméně knihu z toho, asi jako po basketbalovém mistrovství světa v Číně, tentokrát nevydám,“ pousmál jsem se ironicky v domnění, že mi Karel na tuto větu nějakým způsobem přitaká.

„No, já si myslím, že by to na knihu vydat mohlo. Příběh Adama, tvůj komentář, skvělá a strhující dramatická premiéra zajímavého sportu, chyby vás obou. To má úžasný lidský rozměr a myslím, že by si to své čtenáře určitě našlo.“

Překvapeně jsem polkl a slíbil, že o tom nápadu budu přemýšlet.

O zhruba týden později jsem na hudebním festivalu v rumunském Banátu a právě přijíždí dodávka kapely Zrní. S jejími členy se poměrně dobře znám z dob studií na kladenském gymnáziu, když kapelu zakládali, a už dlouho jim plánuji sdělit, jak jsem na ně pyšný, kam to od dob hraní v klubu Dundee Jam dotáhli. Otevrou se dveře a zazní hromadné zvolání: „Adam Ondra je lidský pavouk“. Společně se zasmějeme a pak se dozvím, že se téměř celou cestu bavili o prožitcích ze sledování finále sportovního lezení v Tokiu. Fandili Adamu Ondrovi, trnuli a žasli nad jeho úsilím na stěně. Přáli mu medaili. Stejně jako například youtuber Kovy, který mi den předtím prozradil to samé. A před ním zase řada lidí, kteří se v krásném a zapadlém koutku Rumunska chtěli bavit o tom, jaký je Adam Ondra borec, jak moc velká podívaná to byla, jak nekompromisním a spravedlivým sportem lezení je a jak silný zážitek si z přenosu odnesli.

„Tak fajn,“ řekl jsem si, „asi to má fakt smysl, pojďme tu knihu napsat, Karle.“

A tady ji prosím pěkně máte.

Kromě rekapitulace samotné olympijské premiéry očima Adama Ondry se vám v jednotlivých kapitolách představí i další lidé z jeho blízkého prostředí a českého lezení. To abyste dostali podrobnější vhled do tohoto krásného sportu, který se sice představil ve chvílkovém formátu, ale který zároveň nabízí prožitky a emoce na celý život.

Příjemné čtení.

FINAL
FINALE 2022